

Ruimtelijke onderbouwing Bosaanplant Venlo 2020

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Stichting
het Limburgs
Landschap

Ruimtelijke onderbouwing bosaanplant Venlo

Status: Definitief, 5 oktober 2020

Aanvulling Wet natuurbescherming, 8 december 2020

Aanpassing 18 oktober 2021

Initiatiefnemer:

Stichting het Limburgs Landschap

Postbus 4301

5944 ZG ARCEN

Stichting
het Limburgs
Landschap

Bureau Meervelt,
Ecologisch onderzoek en advies

Ing. R.A.J. Pahlplatz

Projectnummer: 20-099

Inhoudsopgave

1.	Inleiding.....	1
1.1	Aanleiding en locaties.....	1
1.2	Huidige en toekomstige situatie.....	2
1.3	Leeswijzer.....	2
2	Beleidskader.....	3
2.1	Vigerend bestemmingsplan.....	3
2.2	Rijksbeleid	3
2.3	Provinciaal en regionaal beleid.....	3
2.4	Gemeentelijk beleid.....	4
2.5	Conclusie.....	4
3	Ruimtelijk kader	5
3.1	Huidige situatie.....	5
3.2	Toekomstige situatie.....	5
4	Milieu- en overige aspecten.....	6
4.1	Archeologie.....	6
4.2	Beschermde natuurwaarden	7
5	Uitvoerbaarheid	8
5.1	Economische uitvoerbaarheid	8
5.2	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	8
6	Afweging en conclusie	9
6.1	Afweging.....	9
6.2	Conclusie.....	9

			'Buitengebied Venlo'. Het voorgenomen project is in strijd met de regels van het bestemmingsplan omdat het bebossen van de percelen niet valt aan te merken als 'agrarisch gebruik'.
54	ACN C 6078 Vinkenweg	0,48	Ter plaatse geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied Arcen en Velden', vastgesteld door de gemeenteraad op 28 mei 2009. Volgens de verbeelding gelden op de locatie van het (bouw)plan de enkelbestemmingen 'Bosgebied' en 'Agrarisch gebied met natuurwaarden'. Het gebied is aangeduid met de landschappelijke waarde 'rivierduinen', cultuurhistorie 'gebied met archeologische verwachtingswaarde' en de natuurwaarden 'kleinschalige cultuurlandschap' en 'droge bossen'. Het verzoek heeft betrekking op activiteiten die in strijd zijn met de regels en/of verbeelding van het ter plaatse geldende bestemmingsplan 'Buitengebied Arcen en Velden'. Het voorgenomen project is in strijd met de regels van het bestemmingsplan omdat het bebossen niet valt aan te merken als 'duurzame agrarische bedrijfsvoering'.

In zijn algemeenheid betreft de reactie van de gemeente Venlo dat de aanplant van bos niet past binnen het vigerende bestemmingsplan waarin het plangebied de bestemming 'Agrarisch met waarden' heeft (bestemming per perceel zie tabel 1). In de geplande ontwikkeling wordt agrarisch gebied omgezet naar de bestemming 'bos'.

De gemeente Venlo heeft aangegeven dat de aanplant van bos op deze gronden in principe niet bezwaarlijk is, maar dat daarvoor wel een (uitgebreide) afwijkingsprocedure van het bestemmingsplan onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) dient te worden gevoerd (Wabo, artikel 2.12, eerste lid). De te verlenen omgevingsvergunning en deze ruimtelijke onderbouwing ziet enkel op het in planologisch opzicht regelen van de nieuwe bestemming. Een van de vereisten voor het kunnen aanplanten van de betreffende percelen is dat een ruimtelijke onderbouwing wordt aangeleverd, waaruit geen belemmeringen voor het initiatief blijken. Onderhavig document betreft de ruimtelijke onderbouwing voor deze procedure.

1.2 Huidige en toekomstige situatie

De betreffende percelen zijn in eigendom van Stichting het Limburgs Landschap en hebben geen productiefunctie in landbouwkundig gebruik, maar worden op extensieve wijze beheerd (geen drijf- of kunstmest, geen bestrijdingsmiddelen).

In de toekomstige situatie worden de percelen aangeplant met inheems loofbos (met soorten als Zomereik, Berk, Linde, Beuk, Vogelkers) die aansluiten bij de begroeiing van de loofhoutbossen in de omgeving. In landschappelijk opzicht neemt hierdoor plaatselijk de landschappelijke openheid in enige mate af. De robuustheid van de bossen neemt toe. Daarnaast draagt aanplant van bos bij aan het vastleggen van CO₂ in zowel de opstand als in de bodem.

1.3 Leeswijzer

Achtereenvolgens komen aan de orde:

Hoofdstuk 2 Beleidskader: ingegaan wordt op het vigerende bestemmingsplan, het relevante rijksbeleid, provinciale beleid en regionale beleid en het gemeentelijke beleid;

Hoofdstuk 3 Ruimtelijk kader: ingegaan wordt op de huidige en toekomstige situatie in het plangebied;

Hoofdstuk 4 Milieu- en overige aspecten;

Hoofdstuk 5 Uitvoerbaarheid;

Hoofdstuk 6 Afweging en conclusie.

2 Beleidskader

Dit hoofdstuk geeft het relevante (toegepast op het plangebied) actuele en ruimtelijke beleidskader weer met conclusies voor het plan.

2.1 Vigerend bestemmingsplan

Voor de genoemde percelen geldt het bestemmingsplan 'Buitengebied' (zie tabel 1). De percelen hebben daarin de bestemmingen 'Agrarisch gebied met waarden'. De betreffende gronden zijn bestemd voor agrarisch gebruik. De omzetting van 'agrarisch gebied met waarden' naar 'bos' is derhalve strijdig met de bestemming. Hiervoor bestaat ook geen binnenplanse vrijstelling.

Omdat het omzetten van agrarisch gebied naar bos strijdig is met het bestemmingsplan, kan het project uitsluitend worden gerealiseerd middels een afwijkingsprocedure van het bestemmingsplan onder de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht.

2.2 Rijksbeleid

Bosbeleid is een (niet nader benoemd) onderdeel van het natuurbeleid. Met het natuurbeleid wil de Rijksoverheid de Nederlandse natuur behouden en versterken en de verschillende plant- en diersoorten (biodiversiteit) behouden. De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor het beleid van grote wateren en de vertaling van internationaal naar nationaal beleid.

Natuur moet niet alleen binnen natuurgebieden versterkt worden, maar overal. In steden, op het platteland en in de grote wateren (<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-en-biodiversiteit/natuurbeleid-komende-jaren>, d.d. 1 oktober 2020). De Rijksoverheid bepaalt het natuurbeleid in samenhang met andere maatschappelijke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld de ontwikkeling van kringlooplandbouw, steden en infrastructuur. Dat staat in de natuurambitie 'Nederland Natuurpositief' (2019) van provincies en het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). Deze partijen werken aan een nationaal plan (uitvoeringsagenda) voor natuurbeleid.

Rijk en provincies werken samen aan een Bossenstrategie voor Nederland. Dat is zo afgesproken in het Klimaatakkoord (2019). Het is ook logisch voor deze partijen om hierin samen te werken. Het natuurbeleid is gedecentraliseerd en een verantwoordelijkheid van provincies. Tegelijkertijd gaat de Bossenstrategie ook over klimaatbeleid en gebruik van bos. Er wordt daarom gewerkt aan meer samenhang tussen natuur-, klimaat- en bosbeleid. Dat vraagt een gemeenschappelijke strategie, die wordt geschetst in de Bossenstrategie. Het instrumentarium is in ontwikkeling.

De ambitie van het Rijk is dat het Nederlandse bosareaal in 2030 met 10% is toegenomen naar 407.000 hectare. Dat is nodig voor de biodiversiteit en het vastleggen van koolstof, zoals afgesproken in het Klimaatakkoord. (Ambities en doelen van Rijk en provincies voor de Bossenstrategie Ministerie van LNV, februari 2020).

2.3 Provinciaal en regionaal beleid

In het collegeprogramma 'Vernieuwend Verbinden' (Provincie Limburg, 2019) is de groene ambitie opgenomen om binnen twee Statenperiodes 1 miljoen bomen te planten. Naast kwantiteit wordt ook de kwaliteit geborgd door meerdere doelen tegelijkertijd te realiseren. Dit vindt plaats door bijvoorbeeld mens en natuur dicht bij elkaar te brengen, de biodiversiteit te verbeteren, koolstof op te vangen en zuurstof terug te geven en het Limburgse leefgebied aantrekkelijk te maken.

In het Provinciaal Omgevingsplan Limburg wordt enkel in paragraaf 7.2.3 Behoud en herstel biodiversiteit/vitale natuur over bossen gesproken: *'De samenwerking met organisaties als Natuurmonumenten, waterschappen en Limburgs landschap, particuliere eigenaren van bossen, natuurgebieden en landgoederen en agrariërs ligt aan de basis van een succesvolle realisatie van de ambities. Met name de samenwerking met agrariërs wordt uitgebreid. Voor al het agrarisch natuur- en landschapsbeheer wordt overgestapt naar collectief beheer. In 2016 wordt bovendien de overstap gemaakt naar het maken van prestatieafspraken met de collectieven.'*

In het kader van de vermaatschappelijking van het natuurbeleid wordt er bovendien naar gestreefd om zoveel mogelijk ook de vele burgers en bedrijven – met name in steden en dorpen - die nog geen betrokkenheid hebben bij natuur en landschap kansen te bieden om in de eigen omgeving bij te dragen aan behoud en ontwikkeling van natuurwaarden. Tevens zullen burgers en bedrijven door de Provincie gefaciliteerd worden om -waar dat kan binnen de geldende kaders- door hen gewenste ontwikkelingen op het gebied van natuur en landschap te realiseren.’.

2.4 Gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk beleid ten aanzien van bos is niet nader bepaald. In de Ruimtelijke Structuurvisie Venlo wordt aangegeven dat bos behouden dient te blijven (een van de te behouden kwaliteiten) en van cultuurhistorische betekenis is.

De percelen liggen in het buitengebied van de gemeente Venlo, buiten de stedelijke contour zoals vastgelegd in de Ruimtelijke Structuurvisie Venlo 2014. De percelen zijn aangeduid als ecologische hoofdstructuur, waar ruimte is voor nieuwe natuur en kansen voor agrarisch beheer/gebruik. Het aanplanten van bos past hier.

2.5 Conclusie

Aanplant van bos kan doorgang vinden en past binnen de nieuwe inzichten om de oppervlakte bos in Nederland te vergroten. Specifieke beleidsnota's omtrent dit thema ontbreken. De voorgenomen plannen zijn echter niet strijdig met Rijks- provinciaal en gemeentelijk beleid en kunnen vanuit dat perspectief doorgang vinden.

3 Ruimtelijk kader

Dit hoofdstuk beschrijft de huidige en gewenste toekomstige situatie.

3.1 Huidige situatie

De percelen zijn lange tijd in gebruik geweest als cultuurgrond. De betreffende percelen zijn nu al jaren in eigendom van Stichting het Limburgs Landschap en hebben geen productiefunctie in landbouwkundig gebruik meer, maar worden op extensieve wijze beheerd (geen drijf- of kunstmest, geen bestrijdingsmiddelen).

3.2 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie worden de percelen aangeplant met inheems loofbos (met soorten als Zomereik, Berk, Linde, Beuk, Vogelkers) die aansluiten bij de begroeiing van de loofhoutbossen in de omgeving. In landschappelijk opzicht neemt hierdoor plaatselijk de landschappelijke openheid in enige mate af. De robuustheid van de bossen neemt toe. Daarnaast draagt aanplant van bos bij aan het vastleggen van CO₂ in zowel de opstand als in de bodem.

De aanplant van het bos leidt niet tot nieuwe verkeersstromen of een aantrekkende werking op grote aantallen recreanten. Door de ligging in de periferie van Venlo is geen verandering te verwachten in het normale en extensieve recreatieve medegebruik van wandelaars en fietsers rond de percelen.

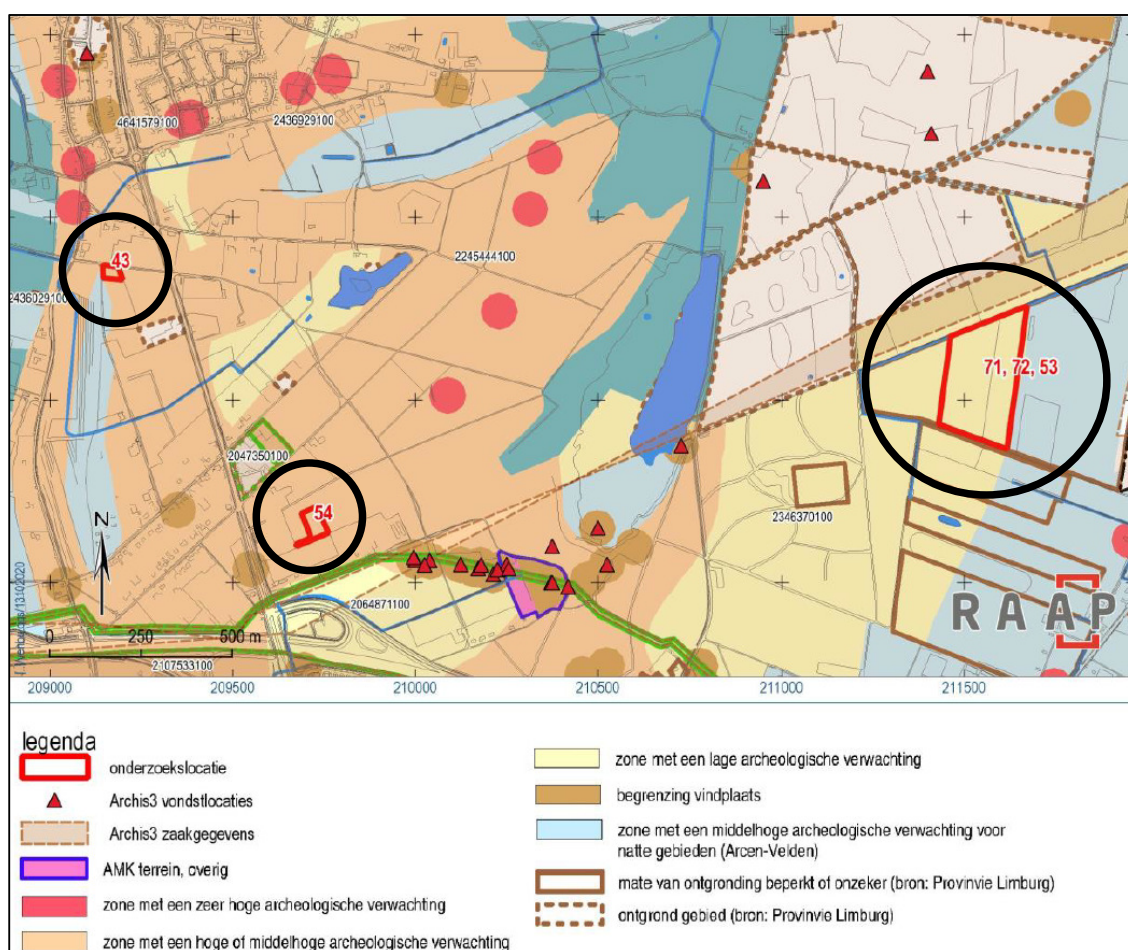
4 Milieu- en overige aspecten

Een ruimtelijke ontwikkeling moet voldoen aan de (milieu)wetgeving. Er dient vaak onderzoek plaats te vinden, waarbij getoetst wordt aan beleid en regelgeving voor bijvoorbeeld geluid, luchtkwaliteit, externe veiligheid, water, cultuurhistorie, et cetera. In dit geval is de locatie onbebouwd en blijft deze met de aanplant van bos eveneens onbebouwd. Aanleg van opstallen of aanleg van infrastructurele voorzieningen is niet aan de orde, waardoor de aspecten bodem, water, lucht, geluid, licht en ecologie niet veranderen of in kwaliteit afnemen.

Het enige aspect dat mogelijk van betekenis kan zijn is archeologie, dit aspect wordt hieronder nader toegelicht.

4.1 Archeologie

Door ondertekening van het verdrag van Malta (1992) heeft Nederland zich verplicht om bij ruimtelijke planvorming nadrukkelijk rekening te houden met het niet zichtbare deel van het cultuurhistorisch erfgoed, te weten de archeologische waarden. In de Monumentenwet is geregeld hoe met archeologische vindplaatsen en zichtbare monumenten moet worden omgegaan. Het streven is om deze belangen tijdig bij de planvorming te betrekken.

Figuur 1: Overzichtskartaat archeologische gegevens uit de directe omgeving van de onderzoekslocaties, geprojecteerd op de gemeentelijke beleidskaart (RAAP, 2020).

Tabel 2: Overzicht archeologische verwachtingswaarde.

Locatie op kaart	Perceel kadastraal	Oppervlakte (ha)	Verwachtingswaarde archeologie
43 (west van N271)	ACN C 8934 Hoeverstraat	0,17	Lage tot hoge archeologische verwachting
45	VLO 27, 30 en 31 Straelsebosweg	4,19	Lage archeologische verwachting (archeologisch leeg verklaard)
54	ACN C 6078 Vinkenweg	0,48	Middelhoge archeologische verwachting

Gemeente Venlo heeft per brief, d.d. 22 juli 2020, aangegeven dat bij het perceel aan de Straelsebosweg (ACN VLO S 27, 30, 31) geen rekening hoeft te worden gehouden met archeologie. Hier kan de bodembewerking tot een diepte van 70 centimeter zonder belemmeringen worden uitgevoerd.

Hoewel de locatie Straelsebosweg eveneens een lage verwachtingswaarde heeft, vindt hier een overschrijding van de oppervlakenorm plaats (>5000 m²). Herplanten kan bij plantgaten dieper dan 40 centimeter deze norm overschrijden. Daarom dient de bodembewerking tot de bovenste 40 centimeter beperkt te blijven of dient uit nader onderzoek te blijken dat er geen belemmeringen zijn om tot aanplant over te gaan.

Ten aanzien van het perceel aan de Hoeverstraat en de Vinkenweg, met hoge tot middelhoge verwachtingswaarde, geldt de beleidslijn om het archeologisch erfgoed 'in situ' te bewaren. Als dit niet mogelijk is, wordt geadviseerd om vroegtijdig in de planvorming een archeologisch onderzoek in de vorm van een bureau- en inventariserend veldonderzoek (verkenkende fase) te laten uitvoeren. Tijdens een dergelijk onderzoek wordt informatie verzameld op basis waarvan belangenafweging en verdere besluitvorming kan plaatsvinden. Een onderzoek is uitgezet bij RAAP, de uitkomsten hiervan zijn opgenomen in het RAAP-rapport 4760: Bosaanplant 43, 54, 53, 71 en 72 te Velden. Op basis van de resultaten van dit onderzoek ziet RAAP geen restricties ten aanzien van de geplande bosaanplant.

4.2 Beschermde natuurwaarden

Uit een veldbezoek aan het gebied, gebiedsinformatie van Stichting het Limburgs Landschap en uit verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is gebleken dat beschermde natuurwaarden in het plangebied voorkomen. Het gaat om broedvogels, kleine zoogdieren die op de akkers foerageren en vleermuizen die over/langs de akkers vliegen.

De werkzaamheden vinden plaats buiten het broedseizoen, waardoor broedvogels niet worden verstoord en geen overtreding optreedt van verbodsbepalingen.

Voor de kleine zoogdieren en vleermuizen die mogelijk van de akkers gebruik maken blijft het gebied na aanplant van bos deel van het leefgebied en/of foerageergebied. Door de grotere variatie op de aangeplante percelen (bosranden, opgaande structuren), de afname van optische verstoring en het verdwijnen van regelmatige grondbewerkingen blijven de percelen deel uitmaken van het leefgebied van deze soorten. Door de omvorming naar bos neemt de betekenis voor flora en fauna (biodiversiteit) naar verwachting in grote mate toe.

Beschouwd vanuit de kaders van de Wet natuurbescherming vinden door de aanplant van bos geen overtredingen plaats. Een aanvraag ontheffing soorten Wet natuurbescherming is niet nodig om tot de aanplant van bos over te gaan.

5 Uitvoerbaarheid

Dit hoofdstuk betreft de uitvoerbaarheid in economische en maatschappelijke zin.

5.1 Economische uitvoerbaarheid

De economische haalbaarheid is gegarandeerd. De percelen zijn eigendom van de Stichting het Limburgs Landschap en de kosten voor de aanplant worden geheel door de Stichting het Limburgs Landschap gedragen.

5.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Stichting het Limburgs Landschap kan ten aanzien van haar doelstellingen bogen op een groot draagvlak onder de Limburgse bevolking. Direct aanwonenden ontbreken waardoor directe overlast (door schaduwwerking, vallende bladeren) niet aan de orde is.

Er wordt na de periode van terinzagelegging verslag gedaan van de mondelinge en schriftelijke inspraakreacties. De reacties worden samengevat en beantwoord. Het verslag van een eventuele inspraakavond wordt als bijlage toegevoegd.

6 Afweging en conclusie

In dit hoofdstuk wordt kort de afweging van de belangen van de direct en indirect betrokkenen beschreven en de conclusie weergegeven.

6.1 Afweging

Aanplant van het bos vindt plaats vanuit een gewenste maatschappelijke ontwikkeling. Rijk en provincies werken samen aan een Bossenstrategie voor Nederland. Dat is zo afgesproken in het Klimaatakkoord (2019).

De percelen zijn in eigendom bij Stichting het Limburgs Landschap en grenzen aan bestaand natuurgebied of agrarisch gebied (deels ook in eigendom van de stichting).

Bebossing van het landschap kan strijdig zijn met herstel en/of ontwikkeling van de landschappelijke waarden (art. 6.1 b). De landschappelijke waarden worden gekenmerkt door het afwisseling van bos- en weideperceeltjes. De balans van dit mozaïek is langzaam verschoven, waarbij bosperceeltjes in de loop van de tijd plaats hebben gemaakt voor weilanden of akkers. Heraanplant op de aangegeven percelen draagt bij aan herstel van deze balans en daarmee de landschappelijke waarden. Bebossing verandert weinig aan de functie als infiltratiegebied. In de regel wordt de kwaliteit van het infiltrerende water beter. Van de in het bestemmingsplan aangegeven natuurwaarden 'natte graslanden' blijft, door te sturen op een goede balans in het mozaïeklandschap voldoende aanwezig. De aanplant van het bos gaat niet gepaard met het veranderen van de bodemopbouw of het natuurlijk aanwezige reliëf.

De aanplant van grotere aaneengesloten delen bos draagt bij aan een versterking van de bos-ecosystemen (vermindering van oppervlakte bosrand, stabielere interne milieu-omstandigheden). Met deze bestemmingsplanwijziging blijft de afwisseling uit grasland, akkers, houtwallen en bossen bestaan en vind geen aantasting plaats van de ruimtelijke kwaliteit.

Ten aanzien van het perceel Arcen en Velden sectie C 6078, Vinkenweg, Velden wordt de ruimtelijke kwaliteit versterkt. Aangezien de kas ten zuiden van het nieuw aan te planten bos komt, is van overlast door afname van lichtinval geen sprake en derhalve geen nadelig effect te verwachten.

Voor de percelen (met overschrijding oppervlakenorm of met een hoge tot middelhoge verwachtingswaarde) geldt de beleidslijn om het archeologisch erfgoed 'in situ' te bewaren. Een onderzoek is uitgezet bij RAAP, de uitkomsten hiervan zijn opgenomen in het RAAP-rapport 4760: Bosaanplant 43, 54, 53, 71 en 72 te Velden. Op basis van de resultaten van dit onderzoek ziet RAAP geen restricties ten aanzien van de geplande bosaanplant.

6.2 Conclusie

De geplande ontwikkeling draagt bij aan gewenste vergroting van het oppervlak bos in Nederland en heeft geen negatieve neveneffecten. Behoudens eventuele bezwaren van belanghebbenden zijn er geen belemmeringen om over te gaan tot wijziging van de bestemming en de aanplant van bos mogelijk te maken op de betreffende percelen.